Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KPED/pbcePeVoC-U/26
Názov predmetu	pedagogika voľného času
Rozsah	1S
Počet kreditov	2
Vyučujúci	PhDr. Elena Diechová, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Študenti budú prezentovať výsledky svojho individuálneho štúdia. Záverečné hodnotenie pozostáva z aktívnej účasti na výučbe a zo spracovania a prezentovania výsledkov vlastnej študijnej činnosti. Za prácu a prezentovanie výsledkov vlastnej študijnej činnosti môžu získať 90% hodnotenia. Zohľadňovať sa tiež bude aktívna účasť na vyučovaní (10%).
Klasifikačný stupeň bude určený za základe nižšie uvedenej stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

Študenti budú priebežne každý týždeň prezentovať výsledky svojho individuálneho štúdia.

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie pozostáva z aktívnej účasti na výučbe a zo spracovania a prezentovania výsledkov vlastnej študijnej činnosti.

Výsledky vzdelávania

1. vedomosti: v rámci výsledkov vzdelávania budú študenti vedieť vymedziť základné charakteristiky pedagogiky voľného času, a zároveň budú vedieť charakterizovať samostatne a odborne voľný čas a jeho funkcie z pedagogického hľadiska.
2. zručnosti: študenti budú vedieť navrhovať adekvátne metódy a formy na organizovanie voľného času predovšetkým detí a mladých ľudí. Študent bude vedieť identifikovať determinanty predchádzania či eliminovania výskytu sociálno-patologických javov u uvedenej skupiny obyvateľstva.
3. profesijné kompetencie: nadobudnuté vedomosti a z nich získané zručnosti tvoria predpoklad rozvoj profesijných kompetencií budúceho učiteľa v oblasti organizácii voľného času pre vychovávané a vzdelávané osoby. Študent navrhuje, vytvára výchovno-vzdelávacie projekty na komplexný rozvoj kompetencií, nadania žiakov.
4. prenositeľné kompetencie: v rámci absolvovania predmetu pri kreovaní voľnočasových aktivít budú rozvíjané aj prenositeľné kompetencie ako napr. kreativita, schopnosť tímovej kooperácie, komunikačné kompetencie, interpersonálne a intrapersonálne schopnosti.

Stručná osnova predmetu

1. Predmet a postavenie pedagogiky voľného času v sústave pedagogických disciplín.
2. Terminológia pedagogiky voľného času (pojmy voľný čas, mimoškolská výchova, výchova v čase mimo vyučovania, edukácia vo voľnom čase, neformálne vzdelávanie, neformálna výchova) Funkcie výchovy mimo rodiny.
3. História výchovy vo voľnom čase. Výchovné využitie voľného času v období Antiky, stredoveku a renesancie. Vývoj organizovanej výchovy v čase mimo vyučovania.
4. Významné dokumenty z oblasti výchovy vo voľnom čase (Koncepcia neformálneho vzdelávania, koncepcia štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži, Milénium, Biela kniha Európskej komisie Nový impulz pre európsku mládež, Odporúčanie CDEJ, Charta výchova pre voľný čas...)
5. Koncepcia výchovy vo voľnom čase. Analýza zákona o školských zariadeniach
6. Analýza činnosti výchovno-vzdelávacích zariadení na základe vyhlášky MŠ a V SR
7. Proces výchovy vo voľnom čase. Obsah záujmovej činnosti v oblasti spoločenskovednej, prírodovedno-ekologickej, pracovno-technickej, športovej, kultúrno-umeleckej.
8. Formy výchovy vo voľnom čase. Metodika organizácie stretnutia záujmového útvaru.
9. Osobnosť pedagóga voľného času. Jeho spoločenské a profesionálne postavenie. Požiadavky na jeho osobnosť. Vzdelávanie vychovávateľov a pedagógov voľného času.
10. Status dobrovoľníka v školskom zariadení, v detskej a mládežníckej organizácii. Náplň animátora v zahraničí a v podmienkach SR.
11. Úloha detských a mládežníckych organizácií vo výchove a vo voľnom čase.
12. Činnosť a systém výchovy v celoslovenskom detskom a mládežníckom združení Slovenský skauting.

Sylabus predmetu

1. Predmet a postavenie pedagogiky voľného času v sústave pedagogických disciplín.
2. Terminológia pedagogiky voľného času (pojmy voľný čas, mimoškolská výchova, výchova v čase mimo vyučovania, edukácia vo voľnom čase, neformálne vzdelávanie, neformálna výchova) Funkcie výchovy mimo rodiny.
3. História výchovy vo voľnom čase. Výchovné využitie voľného času v období Antiky, stredoveku a renesancie. Vývoj organizovanej výchovy v čase mimo vyučovania.
4. Významné dokumenty z oblasti výchovy vo voľnom čase (Koncepcia neformálneho vzdelávania, koncepcia štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži, Milénium, Biela kniha Európskej komisie Nový impulz pre európsku mládež, Odporúčanie CDEJ, Charta výchova pre voľný čas...)
5. Koncepcia výchovy vo voľnom čase. Analýza zákona o školských zariadeniach
6. Analýza činnosti výchovno-vzdelávacích zariadení na základe vyhlášky MŠ a V SR
7. Proces výchovy vo voľnom čase. Obsah záujmovej činnosti v oblasti spoločenskovednej, prírodovedno-ekologickej, pracovno-technickej, športovej, kultúrno-umeleckej.
8. Formy výchovy vo voľnom čase. Metodika organizácie stretnutia záujmového útvaru.
9. Osobnosť pedagóga voľného času. Jeho spoločenské a profesionálne postavenie. Požiadavky na jeho osobnosť. Vzdelávanie vychovávateľov a pedagógov voľného času.
10. Status dobrovoľníka v školskom zariadení, v detskej a mládežníckej organizácii. Náplň animátora v zahraničí a v podmienkach SR.
11. Úloha detských a mládežníckych organizácií vo výchove a vo voľnom čase.
12. Činnosť a systém výchovy v celoslovenskom detskom a mládežníckom združení Slovenský skauting.

Odporúčaná literatúra

HÁJEK, B. a kol. 2008. Pedagogické ovplyvňování volného času. Praha: Portál, 222 s. ISBN 978-80-7367-473-1.
HOFBAUER, B. 2004. Deti, mládež a volný čas. Praha: Portál. ISBN 80-7178-927-5.

KRATOCHVÍLOVÁ, E. 2010. Pedagogika voľného času. Bratislava: VEDA, 356 s., ISBN 978-80-8082-330-6.
KOLLÁROVÁ, D.- PAVLIČKOVÁ, A. 2018. Voľný čas a výchova mimo vyučovania. Nitra: PF UKF, 127 s. ISBN 978-80-558-1329-5.
KOMINAREC, I. 2013. Pedagogika voľného času. Základné otázky výchovy mimo vyučovania. Prešov: PU, 178 s. ISBN 978-80-555- 0977-8.
NOVOTNÁ, E. 2023. Pedagogika voľného času. 1. VYD. PREŠOV: ROKUS, 2023. 182 S. ISBN 978-80-89510-99-3.
NOVOTNÁ, E. 2023. Výchova mimo vyučovania. 1. VYD. PREŠOV: ROKUS, 2023. ISBN 978-80-89510-31-3.
PÁVKOVÁ, J. 2014. Pedagogika volného času. Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-7290-666-6.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický

Poznámky

1. Predmet a postavenie pedagogiky voľného času v sústave pedagogických disciplín.
2. Terminológia pedagogiky voľného času (pojmy voľný čas, mimoškolská výchova, výchova v čase mimo vyučovania, edukácia vo voľnom čase, neformálne vzdelávanie, neformálna výchova) Funkcie výchovy mimo rodiny.
3. História výchovy vo voľnom čase. Výchovné využitie voľného času v období Antiky, stredoveku a renesancie. Vývoj organizovanej výchovy v čase mimo vyučovania.
4. Významné dokumenty z oblasti výchovy vo voľnom čase (Koncepcia neformálneho vzdelávania, koncepcia štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži, Milénium, Biela kniha Európskej komisie Nový impulz pre európsku mládež, Odporúčanie CDEJ, Charta výchova pre voľný čas...)
5. Koncepcia výchovy vo voľnom čase. Analýza zákona o školských zariadeniach
6. Analýza činnosti výchovno-vzdelávacích zariadení na základe vyhlášky MŠ a V SR
7. Proces výchovy vo voľnom čase. Obsah záujmovej činnosti v oblasti spoločenskovednej, prírodovedno-ekologickej, pracovno-technickej, športovej, kultúrno-umeleckej.
8. Formy výchovy vo voľnom čase. Metodika organizácie stretnutia záujmového útvaru.
9. Osobnosť pedagóga voľného času. Jeho spoločenské a profesionálne postavenie. Požiadavky na jeho osobnosť. Vzdelávanie vychovávateľov a pedagógov voľného času.
10. Status dobrovoľníka v školskom zariadení, v detskej a mládežníckej organizácii. Náplň animátora v zahraničí a v podmienkach SR.
11. Úloha detských a mládežníckych organizácií vo výchove a vo voľnom čase.
12. Činnosť a systém výchovy v celoslovenskom detskom a mládežníckom združení Slovenský skauting.